

Til samtlige kommunalbestyrelser

Om socialpædagogisk ledsagelse for voksne med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

KL har i marts-oktober 2014 gennemført en spørgeskemaundersøgelse i kommunerne om socialpædagogisk bistand til deltagelse i aktiviteter, ferier og udflugter for borgere på kommunale bosteder mv. KL har offentliggjort undersøgelsen på kl.dk den 25. november 2014.

Af KL's notat af 20. november 2014 om undersøgelsens resultater fremgår bl.a.:

- At de fleste kommuner har fastsat et kommunalt serviceniveau, hvor de i forskelligt omfang tilbyder pædagogisk ledsagelse til ferier eller fritidsaktiviteter, udflugter mv. for borgere på kommunale bosteder mv., men at 12 kommuner har svaret, at de i 2014 ikke har et politisk fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse dertil.
- At undersøgelsen ikke omfatter aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104, hvor der kan være mulighed for udflugter mv., ligesom den heller ikke omfatter anvendelsen af ledsagerordningen efter servicelovens 97.

Jeg vil gerne kvittere i forhold til de kommuner, som har forholdt sig aktivt til indsatsen på området og fastsat et kommunalt serviceniveau, hvor de tilbyder pædagogisk ledsagelse til ferier eller fritidsaktiviteter, udflugter mv. for borgere på kommunale bosteder mv.

KL har ikke ønsket at oplyse, hvilke 12 kommuner det er, som ikke har et fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk ledsagelse, jf. ovenfor. Jeg er derfor nødt til at sende denne skrivelse til samtlige 98 kommuner, selvom budskaberne i mit brev primært er rettet mod de pågældende 12 kommuner.

Som resultaterne af KL's undersøgelse foreligger oplyst, kan der i de 12 kommuner være borgere, som har behov for pædagogisk ledsagelse uden for bostedet, men som ikke tilbydes dette. Der kan derfor være borgere, der ikke får mulighed for at få støtte til at udvikle eller vedligeholde en identitet med livsudfoldelse uden for boformens bygningsmæssige rammer. Hvis det er tilfældet, finder jeg det meget bekymrende.

Borgere på kommunale bosteder mv. er en af de svageste grupper i vores samfund, og socialpædagogisk støtte, herunder pædagogisk ledsagelse, er en kommunal kerneydelse.

På baggrund af undersøgelsens resultater har jeg vurderet, at det er nødvendigt at sende denne orienteringsskrivelse om reglerne om ledsagelse.

Når 12 kommuner ifølge KL's undersøgelse således har svaret, at de i 2014 ikke har et politisk fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse til ferier og aktiviteter mv., kunne det være en indikation på, at der i disse kommuner er behov for en opfølgning på, om indsatsen lever op til indholdet i de bestemmelser i serviceloven, som gengives nedenfor:

Servicelovens formålsbestemmelse på voksenområdet

Det er et kommunalt ansvar at sikre, at den enkelte borger, som har behov for det, får en helhedsorienteret indsats. Servicelovens § 81 fastslår, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats over for voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er bl.a. at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres, at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder og at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje.

Socialpædagogisk støtte, herunder ledsagelse

Efter servicelovens § 85 skal kommunen tilbyde hjælp, omsorg og støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Bestemmelsen giver bl.a. mulighed for, at tilbyde borgeren pædagogisk ledsagelse.

Ledsagerordningen

Efter servicelovens § 97 skal kommunalbestyrelsen tilbyde en ledsagerordning til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der på grund af funktionsnedsættelsen ikke kan færdes alene. Ledsagerordningen indeholder ikke socialpædagogisk bistand, men udelukkende ledsagelse til aktiviteter, som borgeren selv bestemmer indholdet af. Ordningen er begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse under socialpædagogisk indhold.

Aktivitets- og samværstilbud

Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 104 tilbyde aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Bestemmelsen giver bl.a. mulighed for, at tilrettelægge udflugter med ledsagelse.

Kvalitetsmodellen i tilsynsreformen

I forbindelse med godkendelse og tilsyn af de boformer, der er omfattet lov om socialtilsyn, skal socialtilsynene foretage en samlet vurdering af tilbuddenes faglige kvalitet. Lov om socialtilsyn fastlægger syv temaer, som tilbuddenes kvalitet skal vurderes ud fra, hvor beboernes selvstændighed og relationer er det ene tema. De syv temaer er samlet i en kvalitetsmodel for socialtilsynet. For hvert tema er der en række kriterier og indikatorer på kvalitet, som socialtilsynet skal anvende i bedømmelsen af, om et tilbud har den fornødne kvalitet. I den

forbindelse er der fastsat en indikator om, at borgerne indgår i sociale relationer, fællesskaber og netværk i det omgivende samfund.

Afslutningsvis vil jeg med denne orientingsskrivelse opfordre alle kommuner til at sikre realiseringen af intentionen og formålet med serviceloven i forhold til målgruppen for KL's undersøgelse. I den forbindelse foreslår jeg, at kommunerne søger inspiration hos hinanden. For videndeling om gode ideer til, hvordan målgruppen kan tilbydes aktiviteter uden for bostederne, kan gøre realiseringen af opgaven nemmere og derfor være med til at styrke den enkeltes muligheder for livsudfoldelse.

I den forbindelse er jeg glad for, at regeringen sammen med satspuljepartierne har besluttet at afsætte 39,4 mio. kr. over tre år til en pulje til kommunerne, som skal styrke iværksættelse og afprøvning af nye initiativer rettet mod samvær og aktiviteter for målgruppen. Puljen giver nye muligheder for, at kommunerne kan udvikle deres tilbud om pædagogisk ledsagelse, som bygger ovenpå de socialpædagogiske indsatser, som kommunerne allerede skal levere som en del af deres kerneydelse. Puljen vil blive udmeldt første gang primo 2015, og kommunerne kan holde sig orienteret herom på puljeportalen: www.tilskudsportal.sm.dk

Med venlig hilsen

Manu Sareen